

**การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์
ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต
จังหวัดฉะเชิงเทรา ประเทศไทย**

INFORMATION PERCEPTION AND VALUE CREATION OF ORGANIC AGRICULTURE
INFLUENCE ON ORGANIC AGRICULTURE SUCCESS CASE IN SANAM CHAI KHET GROUP,
CHACHOENGSAO PROVINCE, THAILAND

ขวัญดาว แต่งตั้ง¹ และวสุธิตา นุริตมนต์²

Kwundow Tangtung¹ and Wasutida Nurittamont²

^{1,2}คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

^{1,2}Faculty of Business Administration and Information Technology,
Rajmangala University of Technology Suvarnabhumi

Received: October 12, 2018 / Revised: December 25, 2018 / Accepted: 21 January, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตและ 2) เพื่อศึกษาสถานการณ์ แนวโน้ม รูปแบบ และข้อเสนอแนะในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามจากเกษตรกร จำนวน 150 ราย และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนการสร้างคุณค่าการทำเกษตรอินทรีย์ด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) กลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตได้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาเกษตรกรโดยการสร้างศูนย์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบการทำเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ให้ได้ สำหรับผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์สำหรับเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้

คำสำคัญ: เกษตรอินทรีย์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างคุณค่า ความสำเร็จ

Abstract

The purposes of this research were (1) to study farmer's information perception and value creation of organic agriculture influencing organic agriculture success case in Sanam Chai Khet organic agriculture group; and (2) to study the situation, trend, model and recommendations concerning organic agriculture of Sanam Chai Khet organic agriculture group, Chachoengsao province. This study used both quantitative and qualitative research methodologies. In the quantitative study, a questionnaire was used as the instrument to collect data from 150 farmers; while in the qualitative study, the researcher conducted interviews of farmers with the use of an interview form. Quantitative data were statistically analysed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis; while qualitative data were analysed with content analysis.

The results showed that (1) information perception in the aspects of openness to information perception and access to information sources had influences on the success of organic agriculture at the .05 and .01 levels of statistical significance respectively; while value creation of organic agriculture in the aspect of giving importance to safety and environmental friendliness had influence on the success of organic agriculture at the .01 level of statistical significance; and (2) Sanam Chai Khet district's organic agriculture group expanded area of organic farming in a continuous basis; they had developed farmers by establishing a learning centre for the betterment of organic farming process and products development. The results of this study can be applied to help farmers develop organic farming successfully in the future.

Keywords: Organic farming, Information perception, Value creation, Success

บทนำ

การดำเนินชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันล้วนแล้วแต่บริโภคอาหารและผลผลิตทางการเกษตรที่มีสารเคมีและสารพิษตกค้างจากกระบวนการทำเกษตรกรรมที่ใช้สารเคมี จึงส่งผลให้เป็นอันตรายต่อร่างกาย โดยพบอัตราการเจ็บป่วยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีโดยเฉพาะโรคมะเร็ง ข้อมูลจากรายงานของสำนักงานโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขประจำปี 2558 (Bureau of non-communicable diseases Thailand, Ministry of Public Health, 2016) ซึ่งสาเหตุหลักของการเกิดโรคนั้นมาจากการบริโภคอาหาร

ที่มีสารพิษแล้วสะสมในร่างกาย ดังนั้นประชากรจึงหันมาดูแลสุขภาพมากขึ้นจนเกิดเป็นกระแสนิยมหันมาใส่ใจเลือกซื้อและบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ปราศจากสารเคมี โดยเฉพาะอาหารในกลุ่มเกษตรอินทรีย์ ส่งผลให้สินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เกษตรกรหลายรายจึงหันมาทำเกษตรกรรมในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ แต่อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เกษตรกรรมในรูปแบบเกษตรอินทรีย์นั้นยังเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่น้อย ที่ผ่านมาจากปี 2554-2556 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นมาเพียง 30,137.54 ไร่ (Earth Net Foundation, 2014) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า

การเพิ่มของพื้นที่เกษตรอินทรีย์ยังเพิ่มในสัดส่วนที่น้อย ซึ่งเกิดจากปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทาง กระบวนการต่างๆ ในการทำเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งกระบวนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งได้รับการรับรองนั้นมีกระบวนการหลายขั้นตอน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานและความอดทนค่อนข้างสูง จึงส่งผลให้เกษตรกรเลือกที่จะทำเกษตรเคมีซึ่งได้รับผลผลิตเร็วกว่าปริมาณมากกว่า และไม่มีความซับซ้อนในการดำเนินการทำเกษตรกรรม

ถึงแม้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญในการทำเกษตรอินทรีย์ค่อนข้างน้อย ทั้งที่ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ก็ยังมีเกษตรกรบางกลุ่มที่ยังคงยึดมั่นและทำเกษตรอินทรีย์จนประสบความสำเร็จ นั่นคือกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่รวมตัวก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ปัจจุบันมีสมาชิก 500 ครัวเรือน มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ได้ผ่านการรับรองแล้ว 10,000 ไร่ (Srileungon, Handee & Kasena, 2018) สำหรับแนวทางการดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มนั้น ดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์โดยคำนึงถึงการสร้างคุณค่าการทำเกษตรอินทรีย์ นั่นคือการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการทำเกษตร ตระหนักถึงสุขภาพทั้งผู้บริโภคและตัวเกษตรกรเอง การทำเกษตรกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม พันธุ์ธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับมาสมบูรณ์อีกครั้ง นอกจากนี้ การที่กลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต สามารถดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์ได้ประสบความสำเร็จได้นั้นพบว่าเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ จากแหล่งต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ทั้งสิ้น

จากข้อมูลการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต

จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการดำเนินงานวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้นั้นไปใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการสนับสนุนส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำเกษตรกรรมที่มีความปลอดภัยต่อตัวเกษตรกรและผู้บริโภค นอกจากนี้ยังเป็นการฟื้นฟูธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับมาสมบูรณ์อีกครั้ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรและการสร้างคุณค่าของเกษตรอินทรีย์ที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์ แนวโน้ม รูปแบบ และความต้องการในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาชิ้นนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

เกษตรอินทรีย์เป็นแนวทางการทำการเกษตรที่ตั้งอยู่บนกระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาภายใต้เงื่อนไขในด้านต่างๆ ทั้งภูมิอากาศ เศรษฐกิจ และสังคม (Yimsomboon et al., 2011) อีกทั้งกระบวนการดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์นั้นเป็นการทำเกษตรกรรมที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีต่างๆ ทุกชนิด ทั้งสารบำรุงพืชและสารกำจัดวัชพืชแต่ดำเนินการโดยใช้สารชีวภาพที่ได้จากการหมักโดยวิธีธรรมชาติและอาศัยการดำเนินการเกษตรจากความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สัตว์ ประมง ป่าไม้ เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลและหมุนเวียนของทรัพยากรในระบบนิเวศของพื้นที่เกษตรอินทรีย์

ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิตที่เป็นทั้งอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่สะอาดไม่ปนเปื้อนสารพิษ ซึ่งปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค (Boonrang, 2009)

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

Sereerat (2007) ได้กล่าวไว้คือ การที่บุคคลได้แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้รับและเลือกที่จะสนใจข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และเทียบเคียงกับประสบการณ์เดิมในความทรงจำให้กลายเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความหมายส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมและใช้ในการเรียนรู้ต่อไป สำหรับ Pongsakornrunsilp (2012) กล่าวถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นมีกระบวนการที่บุคคลจะเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ตรงต่อความต้องการของตนเองจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งจากบุคคล เอกสารวิชาการต่างๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ จนเกิดความพึงพอใจและพร้อมจะเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารนั้นและเลือกที่จะจดจำข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการทำเกษตรอินทรีย์คือ การที่เกษตรกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารการทำเกษตรอินทรีย์ จากคำบอกเล่าจากประสบการณ์เดิมของสมาชิกกลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ รายงานเหตุการณ์ข้อมูลเท็จจริงจากนักวิชาการเกษตร ผู้นำกลุ่มเกษตรอินทรีย์หรือการสืบค้นจากเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ในปัจจุบัน อีกทั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้น เกษตรกรวิเคราะห์แล้วว่ามีความน่าเชื่อถือ มีคุณภาพ สามารถนำมาใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จได้

แนวคิดการสร้างคุณค่า

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการรับรู้คุณค่า เพื่อใช้อธิบายถึงการสร้างคุณค่าของเกษตรอินทรีย์ ดังต่อไปนี้

Suksamran (2015) ได้กล่าวว่า การรับรู้คุณค่าคือการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ หรือสิ่งที่ได้รับแล้วนำมาประเมินเปรียบเทียบกับบรรดาประโยชน์

โดยรวมของสิ่งที่ได้รับนั้นแล้วเกิดความพึงพอใจทั้งทางด้านอารมณ์ความรู้สึก คุณภาพ การใช้งาน และด้านราคาตัวเงินที่จะได้รับ ซึ่ง Suksamran (2015) ได้กล่าวถึงผลลัพธ์ที่ได้คือ ความพึงพอใจ ภูมิใจ ซึ่งจะมีอิทธิพลเชิงบวกเกิดเป็นแรงจูงใจของบุคคลเช่นเดียวกัน การสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์คือ การที่เกษตรกรเกิดการรับรู้ว่าการทำเกษตรอินทรีย์มีประโยชน์และปลอดภัยต่อตนเองและผู้บริโภค อีกทั้งยังลดผลกระทบที่จะเกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลดีในการทำเกษตรกรรมระยะยาวและยั่งยืน นอกจากนี้ Benchasri (2010) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์ไว้คือ คุณค่าและประโยชน์ของเกษตรอินทรีย์นั้นมีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เพราะการทำเกษตรอินทรีย์จะมุ่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อเกื้อกูลต่อการดูแลสุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ในเชิงป้องกัน จึงเป็นสาเหตุที่เกษตรอินทรีย์หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี สารกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช เป็นต้น ดังนั้นการทำเกษตรอินทรีย์อาจกล่าวได้ว่า ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ

Sengtrakul (2006) ได้กล่าวถึงความสำเร็จคือ ผลที่เกิดขึ้นด้านบวก ทั้งทางด้านจิตใจอารมณ์ การกระทำตามที่บุคคลได้รับรู้ ซึ่งเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานและการประกอบอาชีพ เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้และมักเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นวัตถุ เช่น ค่าตอบแทน ผลงาน ประสิทธิภาพการผลิต

นอกจากนี้ Smithikrai (2004) ได้กล่าวถึงความสำเร็จคือ การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของตนเองว่า ประสบความสำเร็จหรือน่าพึงพอใจมากน้อยเพียงไร เช่น ความภาคภูมิใจในผลงาน การเป็นที่ยอมรับของบุคคลรอบข้างจากผลการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นต้น ฉะนั้นในการทำเกษตรอินทรีย์ที่ประสบความสำเร็จคือ การที่เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์แล้วได้รับผลผลิต

ทางการเกษตรที่มีคุณภาพไม่มีสารพิษตกค้าง ได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ นั้นเป็นที่ต้องการของตลาดและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำเกษตรอินทรีย์มีความคุ้มค่า

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ เกษตรกรกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จำนวน 500 ราย โดยใช้แนวคิดของ Hair, Black & Babin (2010) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพิจารณาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตามคือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนขั้นต่ำ 20 เท่าของตัวแปร 1 ตัวแปร ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ตัวแปรตามตัวแปรรวม 6 ตัวแปร คำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 120 ตัวอย่าง ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำต้องไม่น้อยกว่า 120 ตัวอย่าง แต่ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ 150 กลุ่มตัวอย่าง และได้เพิ่มประชากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จำนวน 6 ท่าน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสถานการณ์ แนวโน้ม รูปแบบ และความต้องการในการทำเกษตรอินทรีย์

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 150 ราย และแบบสัมภาษณ์ สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 ท่าน

3. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนาเป็นการอธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลระดับความคิดเห็น

เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างคุณค่าและความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติเชิงอนุมานใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Srisatidnarukul, 2010)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate relationship) ในการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยนำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) (Srisatidnarukul, 2010)

ผลการวิจัย

สำหรับผลการศึกษาระดับความคิดเห็นทั้ง 2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการสร้างคุณค่าการทำเกษตรอินทรีย์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร และด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, $\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) และด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$)

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยการ

รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยที่ตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ได้ร้อยละ 43 โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.43 และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำ

เกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($\beta = 0.45$, $p < 0.01$) ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.22$, $p < 0.05$) ส่วนด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารไม่มีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ($\beta = 0.03$, $p > 0.05$)

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วยด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ด้านความสำเร็จ ในการทำเกษตรอินทรีย์		t	p – value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย (β)	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.52	0.29	5.28	0.00***
1. ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	0.22	0.09	2.48	0.01**
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร	0.45	0.06	7.29	0.00***
3. ด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร	0.03	0.07	0.53	0.61
R = 0.66		R ² = 0.44	Adjusted R ² = 0.43	SEE = 0.43
				F = 38.54

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยการสร้างคุณค่าเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การสร้างคุณค่าเกษตรอินทรีย์มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยที่ตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายผลการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 63 โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.63 และเมื่อพิจารณา

องค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($\beta = 0.46$, $p < 0.01$) ส่วนด้านการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($\beta = 0.44$, $p < 0.01$)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ การสร้างคุณค่าเกษตรอินทรีย์ ประกอบด้วยด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ด้านการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์ สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ด้านความสำเร็จ ในการทำเกษตรอินทรีย์		t	p – value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย (β)	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.54	0.24	2.20	0.03**
1. ด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัย	0.46	0.04	10.26	0.00***
2. ด้านการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	0.44	0.04	9.63	0.00***
R = 0.79	R² = 0.63	Adjusted R² = 0.63	SEE = 0.35	F = 128.14

สำหรับผลวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 ท่าน พบว่า สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตนั้น ได้มีการขยายกลุ่มและเครือข่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้ได้ผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งยังมีการพัฒนาเกษตรกรในกลุ่มให้มีความรู้ความสามารถในการทำเกษตรอินทรีย์ สร้างศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ศึกษาดูงาน สำหรับแนวโน้มการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มในอนาคตจะมีการขยายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพราะกระแสการบริโภคผลิตภัณฑ์อินทรีย์ของผู้บริโภคที่มากขึ้นในปัจจุบัน มีการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้ามาเรียนรู้งานในกลุ่มเพื่อสืบต่องานเกษตรอินทรีย์ต่อจากรุ่นพ่อแม่ เพราะเล็งเห็นถึงความรู้ความสามารถที่ทันสมัยอยู่ปัจจุบันของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สามารถพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ให้ยั่งยืนต่อไปได้

ในส่วนรูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มสนามชัยเขต ยังคงรูปแบบการทำงานแบบกลุ่มและเครือข่าย โดยมีโครงสร้างการทำงานและผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็งช่วยกันพัฒนากระบวนการทำเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ให้ดีขึ้น ตรงกับความต้องการ

ของผู้บริโภค และข้อเสนอแนะที่กลุ่มเกษตรอินทรีย์ต้องการสื่อสารต่อให้ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาครัฐคือการสนับสนุนให้ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง มีงบประมาณช่วยเหลือ และโครงการสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรานั้น สามารถอภิปรายผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการเข้าถึงแหล่งของข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตนั้น มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ดี มีการเปิดรับและยอมรับความรู้ วิธีการใหม่ๆ เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์จากแหล่งต่างๆ เช่น การสืบค้นจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่มี

ประสบการณ์ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำความรู้จากข้อมูลข่าวสารที่ได้นั้นมาเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Parnpech (2016) ที่ได้ศึกษาเรื่อง เกษตรอินทรีย์ภูมิปัญญาชาวบ้านในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งของข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายขึ้น เริ่มแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งทางเว็บไซต์ โทรทัศน์ เพื่อนบ้าน การเข้ารับการฝึกอบรม และคำแนะนำจากปราชญ์ชาวบ้านที่มีประสบการณ์ ซึ่งทั้งหมดคือ แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายนอกกลุ่ม ซึ่งได้รับมาจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ข้อมูลจะถูกจัดเก็บในรูปแบบของหนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ ซึ่งแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กรนั้นสามารถเป็นได้ทุกแหล่งทั่วโลก และการที่จะได้มาของข้อมูลที่ตรงตามความต้องการจริงๆ จะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกและกลั่นกรองเป็นอย่างดี สำหรับด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร เนื่องจากกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการทำเกษตรอินทรีย์มานาน เกิดประสบการณ์และความรู้ที่ได้จากการลงมือทำ จนสามารถถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรรุ่นหลังได้ จึงเกิดการเรียนรู้กันเองภายในกลุ่ม และมีความเชื่อถือ เชื่อมั่นกับความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับจากผู้นำกลุ่ม หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ภายในกลุ่ม เพราะการสื่อสารพูดคุยกันเองของสมาชิกภายในกลุ่มนั้น อาจจะใช้ภาษาหรือวิธีการที่เข้าใจกันง่ายกว่า การได้รับฟังจากนักวิชาการส่งเสริมหรือเอกสารวิชาการต่างๆ แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เกษตรกรยังคงค้นคว้าหาข้อมูลและยอมรับข้อมูลจากภายนอกเพื่อมาร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ของตนเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srigoifun et al. (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และ

การบริหารจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานของเกษตรกรอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การที่นักวิชาการได้เข้าไปส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการนั้นพบว่า หลังจากได้รับการส่งเสริมเกษตรกรมีความเข้าใจในการดำเนินงานการทำเกษตรอินทรีย์ เกิดการปรับเปลี่ยน และยึดตามหลักการทำเกษตรอินทรีย์ทั้งการใช้สารเคมีทุกชนิด

2. ปัจจัยด้านการสร้างคุณค่าเกษตรอินทรีย์

การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตนั้นได้ทำเกษตรอินทรีย์โดยคำนึงถึงกระบวนการผลิตจะต้องไม่มีผลกระทบต่อเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ซึ่งข้อกำหนดที่สำคัญของเกษตรอินทรีย์คือต้องตระหนักถึงการทำการเกษตรอินทรีย์ที่ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด และเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ มีขั้นตอนของการทำเกษตรอินทรีย์ เอาใจใส่ต่อกระบวนการในการผลิตเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิต ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นั่นคือ ระบบการเกษตรต้องใช้ปัจจัยที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้ในกระบวนการผลิตในไร่นา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongjinda (2013) ได้ศึกษาเรื่อง การยอมรับแนวคิดเกษตรอินทรีย์ในทัศนะของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลคมบาง อำเภอมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การที่เกษตรกรยอมรับการทำเกษตรอินทรีย์นั้น เพราะคำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตและสุขภาพของเกษตรกรเองและผู้บริโภค เพราะการทำเกษตรอินทรีย์ต้องหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ซึ่งจะก่อให้เกิดเกษตรกรประสบปัญหาในด้านสุขภาพอย่างรุนแรงแล้ว สารเคมีที่ยังส่งผลไปทำลายแมลงและสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ และการทำเกษตรอินทรีย์นั้นยังเป็นการฟื้นฟูดินและสิ่งแวดล้อมให้กลับมาสมบูรณ์อีกครั้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ แนวโน้ม รูปแบบ และความต้องการในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สถานการณ์การทำเกษตรอินทรีย์ในปัจจุบัน

พบว่า ปัจจุบันทางกลุ่มได้ขยายเครือข่ายออกไปในต่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงในภาคตะวันออก การทำเกษตรกรรมจะสืบทอดมาจากรุ่นพ่อแม่ที่เริ่มทำเกษตรกรรมในรูปแบบเกษตรอินทรีย์มายาวนาน เพราะเล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่ในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตนั้น ผลผลิตที่ส่งเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดถือว่าพื้นที่โดยรวมยังไม่เพียงพอ เพราะดูจากแนวโน้มการขยายพื้นที่ในแต่ละปีของกลุ่มสนามชัยเขตได้ขยายเพิ่มขึ้นไปยังต่างจังหวัดและมีสมาชิกกลุ่มเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ซึ่งเหตุผลในการขยายพื้นที่ส่วนหนึ่งนอกจากการเพิ่มปริมาณผลผลิตเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มแล้ว อีกส่วนหนึ่งเพื่อต้องการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้มีความมากขึ้น ส่งผลดีกว่าการใช้สารเคมีในการทำเกษตรกรรม ซึ่งการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอีกทั้งสุขภาพของตัวเกษตรกรและผู้บริโภคดีขึ้น ระบบนิเวศในแปลงเพาะปลูกสมบูรณ์มากขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pholtawee (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากนโยบายจำนำข้าวต่อเกษตรกรผู้ทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า การที่เกษตรกรเลือกการทำเกษตรอินทรีย์ เพราะให้ความสำคัญกับสุขภาพที่ดี และพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน อีกทั้งในการเพิ่มพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตนั้น เนื่องจากสถานการณ์การบริโภคผลิตภัณฑ์อินทรีย์ เป็นกระแสที่ผู้บริโภคนิยมในปัจจุบันที่บริโภคอาหารเป็นยาเพื่อสุขภาพที่ดี กลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการผลิต

และผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค เป็นที่ต้องการของตลาด

2. แนวโน้มการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า แนวโน้มการบริโภคผลิตภัณฑ์อินทรีย์ของผู้บริโภคมีทิศทางที่เพิ่มขึ้น เพราะอยู่ในช่วงกระแสสุขภาพ รับประทานอาหารเป็นยา โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภควัยทำงาน ยังต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์อินทรีย์ และต้องการความสะดวกสบายในการเลือกซื้อและการบริโภคและสามารถจัดเก็บได้นานขึ้น ดังนั้นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ในอนาคตที่ทางกลุ่มจะพัฒนาให้ตรงต่อความต้องการของตลาดและผู้บริโภค จะเป็นในรูปแบบชุดผักพร้อมทาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jeensorn (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มการซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ในอนาคตของผู้บริโภคนั้น ช่องทางการจัดซื้อมีความสะดวก มีการแนะนำและการบริการผักปลอดสารพิษประเภทต่างๆ จากผู้ขาย ดังนั้นอนาคตแนวโน้มการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขต จึงมีการวางแผนการขยายพื้นที่และเครือข่ายออกไปเพิ่มขึ้น

3. รูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จ

พบว่า รูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จของกลุ่มเกษตรอินทรีย์สนามชัยเขตนั้น เป็นการดำเนินงานในรูปแบบการรวมกลุ่ม ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการทำเกษตรอินทรีย์ที่ดี เพราะรูปแบบนี้จะเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่มและเครือข่าย โดยมีโครงสร้างกลุ่มที่เข้มแข็ง และมีหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งภายในกลุ่มที่ชัดเจน ยิ่งถ้ามีผู้นำกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถก็จะสามารถนำสมาชิกกลุ่มดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pumyai (2005) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง

ภาคใต้ กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีผู้นำกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและกระตือรือร้น มีบทบาทในการนำความรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกกลุ่มได้รับรู้ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินงานการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มสนามชัยเขตที่สามารถสร้างความยั่งยืนให้แก่กลุ่มคือ การพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จแก่สมาชิกกลุ่มหรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาดำเนินงานต่อได้เรียนรู้กระบวนการทำเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ศึกษาดูงานให้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่นๆ ที่ให้ความสนใจเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์อีกด้วย

4. ความต้องการในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า เกษตรกรต้องการให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการทำเกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้น ทั้งในรูปแบบโครงการต่างๆ ที่ตรงต่อเป้าหมายของกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ งบประมาณที่จัดสรรให้ทางกลุ่มมาบริหารงานเพื่อใช้ในการขยายกลุ่มเกษตรอินทรีย์ให้มีพื้นที่อินทรีย์เพิ่มขึ้น ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายที่จะให้ประเทศไทยเป็นครัวโลก โดยการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้นและส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังของทางภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kullawong (2004) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับเปลี่ยนการเกษตรเคมีไปเป็นเกษตรอินทรีย์เพื่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรบ้านป่าไผ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรจากเคมีมาเป็นอินทรีย์ของเกษตรกรนั้น มีเงื่อนไขด้านสังคมในส่วนที่เกษตรกรนั้นได้ปฏิบัติตามกระแสนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนให้ดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srigiofun et al. (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และการบริหารจัดการศัตรูพืช

โดยวิธีผสมผสานของเกษตรกรในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การที่นักวิชาการได้เข้าไปส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์นั้นส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจที่ดีและเกิดพฤติกรรมการทำเกษตรกรรมที่เปลี่ยนไป โดยยึดหลักการทำเกษตรอินทรีย์ทั้งการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เกษตรกรกลุ่มสนามชัยเขตได้ฝากถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปผล

ผลการสรุปข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ในการศึกษาถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือ เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีในการทำเกษตรอินทรีย์และพร้อมที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร วิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการทำเกษตรอินทรีย์ให้ดียิ่งขึ้น สำหรับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าในการทำเกษตรอินทรีย์นั้น ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ เกษตรกรให้ความสำคัญในการทำเกษตรอินทรีย์ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งตัวเกษตรกรเองและผู้บริโภค อีกทั้งต้องไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังช่วยฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับมาสมบูรณ์อีกครั้ง

สำหรับการศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าของการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรนั้นพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการเข้าถึงแหล่งของข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร และการสร้างคุณค่าการทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและด้านเป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรทั้งสองด้าน

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การสร้างศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นการถ่ายทอดกระบวนการทำเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกรที่มีความสนใจและลูกหลานเกษตรกรเองภายในกลุ่ม โดยการพัฒนาให้มีความทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันมาช่วยในการดำเนินงานเพื่อให้การทำเกษตรอินทรีย์เกิดความยั่งยืนต่อไป

2. การส่งเสริม สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจที่หลากหลาย เพื่อเป็นการขยายพื้นที่อินทรีย์ และมุ่งเน้นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยทั้งสุขภาพ การฟื้นฟูทรัพยากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมตัวแปรด้านอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ เช่น การสนับสนุนขององค์กร การลงทุน การบริหารจัดการ การจัดการความรู้

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรทำการสัมภาษณ์และสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์กลุ่มอื่น ถึงปัจจัยที่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างคุณค่าการทำเกษตรอินทรีย์ต่อความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบและยึดเป็นแนวทางในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จต่อไป

References

- Benchasri, S. (2010). Organic Agriculture in Thailand. *Thaksin University Journal*, 13(1), 38-41. [in Thai]
- Boonrang, S. (2009). *Food Safety Quality of Fresh Organic Vegetables*. Faculty of Agricultural Technology, Chiang Mai Rajabhat University (CMRU). [in Thai]
- Bureau of non-communicable diseases Thailand, Ministry of Public Health. (2016). *Annual Report 2015*. Retrieved March 29, 2016 from <http://thaincd.com/document/file/download/paper-manual/Annual-report-2015.pdf> [in Thai]
- Earth Net Foundation. (2014). *Overview of organic agriculture in Thailand between 2011-2015*. Retrieved March 28, 2016, from <http://www.greenet.or.th/article/411> [in Thai]
- Hair, J. F., Black, W. C. & Babin, B. J. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Upper Saddle River. NJ: Pearson Education.
- Jeensorn, W. (2011). *Factor affecting Purchase Decision toward Non-Toxic Vegetables of Consumer in Bangkok*. Master of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [in Thai]
- Kongjiinda, T. (2013). *Crofters' Acceptance of Organic Farming in the Area of Khom Bang Sub-district Administration Organization Chanthaburi Province*. Master of Public Administration, Rambhai Barni Rajabhat University. [in Thai]
- Kullawong, S. (2004). *Changing from chemical to organic agriculture for environmental sustainability of Ban Pa-Pai, Doi Sa ket District, Chiangmai province*. Master of Arts Program in Man and Environment Management, Chiang Mai University. [in Thai]

- Parnpech, S. (2016). *Indigenous Knowledge of Organic Agriculture in Chachoengsao Province* (Research Report). Bangkok: Dhurakit Pundit University. [in Thai]
- Pholtawee, W. (2013). *The Effect of Rice Subsidy Scheme to Organics Agriculture Farmers Case Study of Chachoengsao Province*. Master of Arts Business Economics, Thammasat University. [in Thai]
- Pollsirilert, P. (2016). *Create awareness values with product composition concepts*. Retrieved October 10, 2016, from <https://phongzahrun.wordpress.com/2012/08/20> [in Thai]
- Pongsakornrunsilp, S. (2012). *Principles of Marketing*. Bangkok: TOP Publishing. [in Thai]
- Pumyai, W. (2005). *Study of factors affecting to the success of the operation of rubber farmers in southern Thailand Case Study of Suratthani Province* (Research Report). Suratthani: Rajabhat University. [in Thai]
- Sengtrakul, A. (2006). *Development of a causal model of teachers' career success in schools under the Department of Education, Bangkok Metropolis*. Master of Education Program in Educational Research Methodology, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sereerat, S. (2007). *Consumer behavior*. Bangkok: Pattana Suksa Publishing. [in Thai]
- Smithikrai, C. (2004). Personality traits and job success: An investigation in a Thai sample. *Journal of Behavioral Science*, 1(2), 115-135. [in Thai]
- Srigiofun, Y., Mekkayai, T., Pakdee, K., Suwan, K., Tassanakowit, U., Innongshang, S. & Lomlai, S. (2012). *Promoting organic agriculture and integrated pest management of San-sai farmers, Chiang Mai province* (Research Report). Chiang Mai: Maejo University. [in Thai]
- Srileungon, P., Handee, N. & Kasena, Y. (2018). *Organic Farming Group Sa Nam Chai Khed*. Publication documents. [in Thai]
- Srisatidnarakul, B. (2010). *The Methodology in Nursing Research*. Bangkok: U&I Inter Media. [in Thai]
- Suksamran, T. (2015). *The influence of price perceived value and emotional perceived value on trust, customer satisfaction, word-of-mouth and revisit of SF Cinema City in Bangkok*. Master Thesis of Business Administration, Rajamangala University of Technology PhraNakhon. [in Thai]
- Yimsomboon, U., Karschamroon, S., Angkavanich, S. & Chanphrom, K. (2011). Knowledge management in the organic farming of agriculturalists at Bang Khonthi district, Samut Songkhram province. *Srinakharinwirot University Journal*, 4(2), 57-63. [in Thai]

Name and Surname: Kwundow Tangtung

Highest Education: Bachelor degree, Faculty of Animal sciences,
Prince of Songkla University

University or Agency: Rajamangala University of Technology
Suvarnabhumi

Field of Expertise: Animal Husbandry and Swine farm Management

Address: 190/2 Moo 3, Bangsawan, Prasang, Surathani 84210

Name and Surname: Wasutida Nurittamont

Highest Education: Ph.D. Management, Mahasarakham University

University or Agency: Rajamangala University of Technology
Suvarnabhumi

Field of Expertise: Marketing

Address: 19 Moo 3, U-Thong, Tawasuki, Phra Nakron Si Ayutthaya 13000

PANYAPIWAT
INSTITUTE OF MANAGEMENT

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัตน์